

ARREST VAN HET HOF

9 mei 1985 *

In zaak 21/84,

Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur M. van Ackere als gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij M. Beschel, lid van haar juridische dienst, Bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

verzoekster,

tegen

Franse Republiek, vertegenwoordigd door F. Renouard als gemachtigde en G. Boivineau als plaatsvervangend gemachtigde, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ter Franse ambassade,

verweester,

betreffende een verzoek aan het Hof om vast te stellen dat de Franse Republiek de krachtens artikel 30 EEG-Verdrag op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen door zonder passende rechtvaardiging goedkeuring te weigeren voor uit een andere Lid-Staat afkomstige frankeermachines,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: Mackenzie Stuart, president, G. Bosco en C. Kakouris, kamerpresidenten, T. Koopmans, U. Everling, Y. Galmot en R. Joliet, rechters,

advocaat-generaal: C. O. Lenz

griffier: D. Louterman, administrateur

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal, genomen ter terechtzitting van 14 maart 1985,

het navolgende

* Procestaal: Frans.

ARREST

(omissis)

In rechte

- 1 Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het Hof op 23 januari 1984, heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen krachtens artikel 169 EEG-Verdrag het Hof verzocht vast te stellen dat de Franse Republiek de krachtens artikel 30 EEG-Verdrag op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen door zonder passende rechtvaardiging goedkeuring te weigeren voor uit een andere Lid-Staat afkomstige frankeermachines.

- 2 Evenals in de andere Lid-Statens kunnen gebruikers van de postdienst in Frankrijk in het algemeen van de postdiensten vergunning krijgen om voor het frankeren van hun correspondentie frankeermachines te gebruiken, waardoor zij tijd en geld kunnen besparen. Omdat door middel van deze machines de porti worden geïnd, is voor de ingebruikneming ervan goedkeuring van de postdiensten vereist om de mogelijkheid van fraude uit te sluiten. Voor Frankrijk is de desbetreffende regeling laatstelijk vastgesteld bij artikel 2 van het arrêté interministériel van 28 mei 1980, „portant réglementation de l'utilisation de machines à affranchir les correspondances” (JORF 1980, blz. 1190, N.C.; hierna: het arrêté). Volgens deze bepaling moet „ieder type frankeermachine door de administratie van de postdiensten en telecommunicaties worden goedgekeurd na positief advies van de Technische Raad.” Voordat het op 7 maart 1984 werd gewijzigd, bepaalde artikel 3 van het arrêté, dat „de machines, alsook het toebehoren en de reserve-onderdelen, van Frans fabricaat moeten zijn, behoudens eventuele andersluidende bepalingen van volkenrechtelijke overeenkomsten.”

- 3 Aanleiding tot het onderhavige beroep wegens niet-nakoming vormde een klacht, die bij de Commissie is ingediend door een grote Engelse fabrikant wiens frankeermachines in tal van landen zijn goedgekeurd, doch die sinds 1 januari 1974 tevergeefs probeert de goedkeuring van de Franse postdiensten te verkrijgen.

- 4 Tot staving van haar beroep stelde de Commissie in wezen, dat de algemene wijziging in artikel 3 van het arrêté naar volkenrechtelijke overeenkomsten de Franse markt niet duidelijk openstelde voor uit een andere Lid-Staat ingevoerde frankeermachines, dat daarmee dus niet ten volle was voldaan aan de verplichtingen die voor de Franse Republiek voortvloeiden uit artikel 30 EEG-Verdrag, en dat in alle geval de wijze waarop de Franse posterijen de goedkeuringsregeling toepasten, onverenigbaar was met artikel 30, voor zover de door de klagende onderneming gevraagde goedkeuring bij herhaling en zonder passende rechtvaardiging is geweigerd.
- 5 De Franse regering heeft enkel in haar telexbericht aan de Commissie van 5 februari 1982, waarin zij antwoordde op de schriftelijke ingebrekestelling, een poging gedaan het standpunt van de Commissie te weerleggen. Zij stelde daarin dat het voorbehoud bij de voorwaarde dat de machines van Frans fabrikaat moesten zijn, was opgenomen met het oog op de gemeenschapsvoorschriften inzake het vrije verkeer van goederen, dat dit voorbehoud niet enkel maar formeel was, aangezien het de goedkeuring en de verkoop van twee in de Bondsrepubliek Duitsland gefabriceerde typen machines mogelijk had gemaakt, en dat de door de klagende onderneming gevraagde goedkeuring alleen om technische redenen niet verleend had kunnen worden. In haar verweerschrift beperkte de Franse regering zich ertoe, mee te delen dat zij voornemens was artikel 3 van het arrêté te wijzigen in dier voege, dat uit andere Lid-Staten ingevoerde machines uitdrukkelijk gelijk werden gesteld met machines van Frans fabrikaat. Dit voornemen is tot uitvoering gekomen in het arrêté interministériel van 7 maart 1984 (JORF 1984, blz. 3092, N.C.), bepalande: „Behoudens eventuele andersluidende bepalingen van volkenrechtelijke overeenkomsten, moeten de machines alsook het toebehoren en de reserve-onderdelen in Frankrijk zijn vervaardigd of uit andere Lid-Staten van de EEG zijn ingevoerd.”
- 6 Ter terechtzitting heeft de Commissie te kennen gegeven dat, gelet op die wijziging, het beroep nog slechts betrekking had op de verenigbaarheid met artikel 30 van het optreden van de Franse posterijen tegenover de klagende onderneming.
- 7 In haar verzoekschrift beschrijft de Commissie de gang van zaken rond de vergeefse pogingen van de klagende onderneming in de jaren 1973-1980 als volgt:

- 12 december 1972 — juli 1975: traag verlopende briefwisseling en vruchteloze contacten;
  - juli 1975 — december 1976: briefwisseling, die leidt tot verscheidene verzoeken van het Centre national d'études techniques (CNET) om technische wijzigingen aan de ter beproeving aangeboden machines;
  - 12 februari 1977 (met bevestiging op 12 april 1977): definitieve weigering van de typegoedkeuring wegens „onherstelbare gebreken in het ontwerp”, terwijl de onderneming toen juist bezig was de door het CNET verlangde wijzigingen aan te brengen;
  - oktober 1977: afwijzing van een nieuw, in augustus ingediend verzoek, op grond dat de bevoorrading van de Franse markt met frankeermachines voldoende verzekerd was;
  - oktober 1980: afwijzing van een hernieuwd verzoek, met de opmerking dat het standpunt van de Franse regering ongewijzigd was, doch dat het verzoek in heroverweging kon worden genomen na de ontwikkeling van elektronische apparatuur.
- 8 Uit de ter terechtzitting van 6 december 1984 verstrekte toelichtingen blijkt voorts, dat een op 25 mei 1984 ingediend verzoek om goedkeuring zes maanden later zelfs nog niet had geleid tot opening van de onderzoekprocedure, hoewel het verzoek ten dele betrekking had op een model waarmee de bevoegde diensten reeds eerder een aantal proeven hadden gedaan.
- 9 Tijdens de precontentieuze procedure heeft de Franse regering wel een verklaring proberen te geven voor de weigering van februari 1977. In haar telexbericht van 5 februari 1982 zette zij dienaangaande uiteen, dat „het een apparaat betrof waarvan het beveiligingsmechanisme van een ontwerp was dat niet bevredigend kon worden aangepast aan het Franse systeem van portoberekening; dit berust namelijk op het beginsel van facturering en inning van de portokosten achteraf, terwijl andere landen, waaronder het Verenigd Koninkrijk, hebben gekozen voor een systeem waarbij de portokosten worden afgetrokken van een bedrag dat op de machine op een teller is geregistreerd en dat vooraf door de gebruiker is voldaan.” Hierop antwoordde de Commissie in haar verzoekschrift, dat „deze technische overwegingen

in werkelijkheid ongegrond zijn, daar de klagende onderneming zich bewust was van de verschillende opzet van het Franse en het Britse systeem en daarom in april 1976 machines heeft aangeboden die volgens het Franse systeem waren ontworpen (...). De door het CNET in december 1976 verlangde en door de klagende onderneming aangebrachte wijzigingen (...) betroffen slechts bepaalde aspecten van de werking van het beveiligingsmechanisme. Het is in ieder geval duidelijk, dat een markant verschil, dat direct het ontwerp van de machine betreft, niet door ondergeschikte wijzigingen op het laatste moment voordat tot beproeving wordt overgegaan, kan worden opgeheven; bovendien had die incompatibiliteit al meteen bij de aanbidding van de machine kunnen worden vastgesteld (...).” De Franse regering heeft de Commissie niet verder tegengesproken.

- 10 Onder deze omstandigheden moeten de feiten zoals zij de Commissie zijn gerelateerd, bewezen worden geacht. Deze feiten moeten worden beoordeeld in het licht van de navolgende beginselen.
- 11 Het feit dat een wettelijke regeling, zoals die welke een voorafgaande goedkeuring verlangt voor het in de handel brengen van frankeermachines, formeel met artikel 30 EEG-Verdrag in overeenstemming is, is niet voldoende om te kunnen zeggen dat een Lid-Staat zijn uit dat artikel voortvloeiende verplichtingen is nagekomen. Onder dekking van een regeling van algemene strekking, die de goedkeuring van uit andere Lid-Staten ingevoerde machines mogelijk maakt, zou de administratie immers zeer wel een gedragslijn kunnen volgen die ingevoerde machines systematisch benadeelt, hetzij door de beantwoording van goedkeuringsaanvragen of de onderzoekprocedure met opzet aanzienlijk te vertragen, hetzij door goedkeuring te weigeren met een beroep op allerlei technische gebreken die niet uitvoerig worden toegelicht of die niet met de waarheid overeen blijken te stemmen.
- 12 Het verbod van maatregelen van gelijke werking als kwantitatieve beperkingen zou zijn nuttig effect goeddeels verliezen wanneer niet tegen dergelijke protectionistische of discriminerende praktijken kon worden opgetreden.
- 13 Om echter een door artikel 30 verboden maatregel te zijn, dient een administratieve praktijk in zekere mate constant te zijn. Dit algemene karakter moet verschillend worden beoordeeld, naargelang men zich bevindt op een markt waarop veel

bedrijven opereren, dan wel op een markt die wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van slechts enkele bedrijven, zoals het geval is bij de markt van frankeermachines. In dit laatste geval kan de houding van een nationale overheidsdienst tegenover een enkele onderneming reeds een met artikel 30 onverenigbare maatregel opleveren.

- 14 Getoetst aan deze beginselen, volgt uit de feiten van de zaak, dat de handelwijze van de Franse postereien een met artikel 30 EEG-Verdrag strijdige belemmering van de invoer is.

- 15 Mitsdien moet worden geconcludeerd, dat de Franse Republiek, door zonder passende rechtvaardiging goedkeuring te weigeren voor uit een andere Lid-Staat afkomstige frankeermachines, de krachtens artikel 30 EEG-Verdrag op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen.

Kosten

- 16 Ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen. Aangezien de Franse Republiek in het ongelijk is gesteld, dient zij in de kosten te worden verwezen.

HET HOF VAN JUSTITIE,

rechtdoende, verstaat:

- 1) Door zonder passende rechtvaardiging goedkeuring te weigeren voor uit een andere Lid-Staat afkomstige frankeermachines, is de Franse Republiek de krachtens artikel 30 EEG-Verdrag op haar rustende verplichtingen niet nagekomen.

2) De Franse Republiek wordt verwezen in de kosten van de procedure.

Mackenzie Stuart	Bosco	Kakouris	
Koopmans	Everling	Galmot	Joliet

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 9 mei 1985.

De griffier
P. Heim

De president
A. J. Mackenzie Stuart